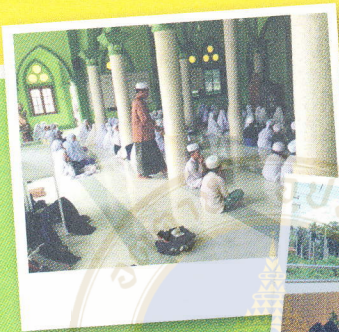

สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

โครงการจัดการ สิ่งแวดล้อม ในมัสยิด

“ท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อล) เคยสั่งให้สร้างมัสยิดในที่ชุมชน
และรักษามัสยิด ให้สะอาด มีกลิ่นหอม และเมื่ออยู่กับบ้าน
ท่านนบีมุฮัมมัดก็ช่วยทำงานให้แก่ครอบครัวของท่าน และเมื่อได้เวลาละหมาด
ท่านทำวุฎูอ์ (อาบน้ำละหมาด) แล้วออกไปละหมาดที่มัสยิด”

โครงการจัดการสิ่งแวดล้อมในมัสยิด

ตามความเชื่อทางศาสนาอิสลามที่ว่ามัสยิดเป็นดั่งบ้านของอัลลอฮ์ (ศุบฮฺ) อีกทั้งสำหรับชาวมุสลิมมัสยิดเป็นสถานที่ขัดเกลาความประพฤติ เป็นแหล่งพบปะสังสรรค์ เป็นศูนย์กลางการประชาสัมพันธ์ เป็นสถานที่สร้างความเข้าใจในหลักการทางศาสนาและสังคม เปรียบเสมือนศูนย์กลางการพัฒนาในทุกๆ ด้าน และที่สำคัญเป็นสถานที่ที่ใช้ประกอบศาสนกิจเพื่อแสดงความเคารพ ภักดี และสรรเสริญต่ออัลลอฮ์ (ศุบฮฺ) มัสยิดจึงควรเป็นสถานที่ที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดี สะอาด และมีภูมิทัศน์สวยงาม โดยมุสลิมทุกคนจะต้องช่วยกันรักษาและดูแลบ้านของอัลลอฮ์ (ศุบฮฺ) โดยไม่มองว่าเป็นหน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง ถ้าหากเราช่วยกันอัลลอฮ์ (ศุบฮฺ) จะทรงรับทราบอย่างแน่นอน ดังคำริสความว่า “ผู้ใดกระทำความดีหนักเท่าละอองธุลี เขาก็จะเห็นมัน” (อัลกุรอานบทที่ 99 : 7)

“แท้จริงผู้ที่ จะทำการบูรณะมัสยิดแห่งอัลลอฮ์ (ศุบฮฺ) นั้น ได้แก่ ผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ (ศุบฮฺ) และในวันสิ้นโลก ผู้ดำรงละหมาด บริจาคทาน และผู้ไม่เกรงกลัวสิ่งใดนอกจากอัลลอฮ์ (ศุบฮฺ) เท่านั้น” (อัลกุรอานบทที่ 9 : 18)

โครงการจัดการสิ่งแวดล้อมในมัสยิดเป็นโครงการที่มุ่งเน้นพัฒนามัสยิดให้มีสิ่งแวดล้อมที่ดีตามหลักศาสนาอิสลาม ด้วยการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในมัสยิด เพื่อให้มัสยิดสะอาด มีสภาพแวดล้อมที่ดีเหมาะสมกับเป็นบ้านของอัลลอฮ์ (ศุบฮฺ) เหมาะสมในการประกอบศาสนกิจ และขยายผลด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีผลในระดับภูมิภาคและระดับประเทศต่อไป

มัสยิดที่เข้าร่วมโครงการ จะได้รับอะไรบ้าง ?

- ความรู้จากวิทยากรผู้มีความรู้ด้านการบริหารจัดการมัสยิด และการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น อาจารย์ประดิษฐ์ รัตนโกมล ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- การศึกษาดูงานการจัดการสิ่งแวดล้อมในมัสยิดที่เป็นแบบอย่างที่ดี เช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์ การจัดการขยะมูลฝอย การจัดทำแก๊สชีวภาพอย่างง่ายที่สามารถใช้ประโยชน์ในครัวเรือนได้ การผลิตกระแสไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ ฯลฯ

- เอกสารวิชาการ
- สื่อ สิ่งพิมพ์ เช่น ไลน์และโปสเตอร์เพื่อการรณรงค์
- โฉลเชิดชูเกียรติแก่มัสยิดที่ผ่านเกณฑ์การจัดการสิ่งแวดล้อมในมัสยิด

การให้คำรับรองผลการตรวจประเมิน

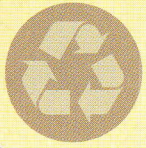
การตรวจประเมินมัสยิดจะพิจารณาจากสภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมในมัสยิดเชิงประจักษ์ และการสัมภาษณ์ ซึ่งผลการตรวจประเมินจะแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับดีเยี่ยม ต้องได้คะแนนรวมตั้งแต่ร้อยละ 85 ขึ้นไป

ระดับดีมาก ต้องได้คะแนนรวมร้อยละ 75 ถึงร้อยละ 84.9

ระดับดี ต้องได้คะแนนรวมร้อยละ 65 ถึงร้อยละ 74.9

เกณฑ์ประเมินฯ

หมวดที่ 1 - 2 ความสะอาด ความเป็นระเบียบ และ น้ำไปทั่วช่วง

แนวทางการดำเนินการตามเกณฑ์ประเมิน

- ควรดูแลรักษาความสะอาดในมัสยิด ซึ่งความสะอาดนั้นไม่ได้มีข้อจำกัดว่ามัสยิดนั้นเป็นมัสยิดขนาดใหญ่หรือขนาดเล็ก เป็นมัสยิดที่สัปปุริชมีรายได้มากหรือน้อย แต่ความสะอาดขึ้นอยู่กับความศรัทธาของมุสลิมในชุมชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมดูแลความสะอาดของมัสยิด โดยเริ่มจากการทิ้งขยะลงถังให้เป็นนิสัย และแยกประเภทขยะอย่างชัดเจน ดูแลความสะอาดของบริเวณทั้งภายในและภายนอกมัสยิด ห้องน้ำ ห้องส้วม และบริเวณที่อาบน้ำละหมาดไม่ให้สกปรก หรือมีคราบตะไคร่เกาะ รวมไปถึงความสะอาดของชุดละหมาดและโสร่งด้วย

- ควรช่วยดูแลรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของมัสยิด ตั้งแต่บริเวณนอกรั้ว ภายในรั้ว บริเวณโดยรอบ ลานจอดรถ ทางเดิน รอบอาคาร จนถึงภายในอาคาร เช่น ที่ละหมาด สำนักงาน ห้องครัว ห้องเรียน ควรจัดสิ่งของที่มีอยู่ภายในมัสยิดให้เป็นระเบียบ ทั้งชั้นหนังสือ บริเวณมิมบร บริเวณเก็บผ้าละหมาด ชุดละหมาด และเครื่องนอนต่างๆ ควรมีการจัดวางที่เป็นระเบียบเรียบร้อย และไม่ควรถูกเก็บสิ่งของเหลือใช้ไว้ภายในบริเวณมัสยิด รวมทั้งดูแลไม่ให้เกิดบริเวณน้ำขังในมัสยิด เปลี่ยนภาชนะใส่น้ำ เช่น ถาดรองกระถางต้นไม้ แจกันดอกไม้ เพื่อป้องกันการเพาะพันธุ์ของสัตว์นำโรคต่างๆ

ศาสนาอิสลามให้ความสำคัญเรื่องความสะอาด ดังปรากฏในอัลฮาดิษ เช่น “ความสะอาดเป็นส่วนหนึ่งของความศรัทธา” ความสะอาดที่ว่านั้น ไม่ได้หมายถึงเพียงความสะอาดเฉพาะตัวบุคคล แต่รวมถึงพื้นที่ และสิ่งของภายในมัสยิด เช่น บริเวณมิมบร ชั้นหนังสือ บริเวณที่ทำการละหมาด ห้องน้ำ สถานที่อาบน้ำละหมาด เป็นต้น ในฐานะบ่าวผู้ภักดี ควรดูแล และรักษาความสะอาดมัสยิดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มัสยิดที่เปรียบเสมือนบ้านของอัลลอฮ์ (ศุบฮา) มีความสะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นการยกระดับศาสนาอิสลามให้สูงส่ง เพื่อให้ศาสนิกชนได้แลเห็น

